

Má kniha má být příspěvkem k usmíření

Spisovatelka Herma Kennel pochází z města Pirmasens poblíž německo-francouzských hranic. Nyní žije v Berlíně. Přesto se inspirovala českým prostředím k napsání dvou dokumentárních románů – *Bergersdorf* a *Opustit svět na jaře*. Jaký je její pohled na literaturu?

Spisovatelka Herma Kennel pochází z města Pirmasens poblíž německo-francouzských hranic. Nyní žije v Berlíně. Přesto se inspirovala českým prostředím k napsání dvou dokumentárních románů (*Bergersdorf* a *Opustit svět na jaře*). K jejímu zájmu o česko-německé vztahy během druhé světové války i po ní přispěla samozřejmě skutečnost, že manžel spisovatelky se koncem války narodil v Jihlavě. Svého muže doprovázela v letech 2002 a 2004 za jeho pracovního pobytu v Brně. Zde měla také možnost hledat v archívech, setkávat se s pamětníky tehdejších dramatických událostí. Herma Kennel je rovněž autorkou několika dalších knih včetně knížek pro děti s vlastními ilustracemi.

Vše poslední kniha „Opustit svět na jaře“ popisuje mladé Čechy, kteří koncem druhé světové války riskovali a bojovali proti nacistům. Proč jste zvolila právě toto téma?

Chtěla jsem zjistit, zda během protektorátu existoval nějaký odboj proti nacistické diktatuře. Známy je atentát na protektora Reinharda Heydricha v Praze, ale je málo informací o dalších akcích odporu. Proto považuji za velmi důležité, že historie těchto mladých Čechů z okolí Brna, kteří z idealistických pohnutek chtěli proti nacistům bojovat, neupadně v zapomnění. Vzpomínka na tuto skupinu musí zůstat zachována také proto, že její osud byl tak tragický.

Když gestapo dost rychle zlikvidovalo tuto odbojovou skupinu, nabízí se otázka o smyslu odboje této skupiny... Před nedávnem jsem na jednom berlínském gymnáziu četla z knihy „Opustit svět na jaře“. Studenti byli dojata, přesto pak ale pokládali dotazy, zda se takový odboj vyplnil. Pšišli o život, komu to prospělo?“ zaznělo v jedné otázce. Vzpomněla jsem si přitom na mnichovské studenty sourozence Schollův z roku 1943. Jejich skupina s názvem „Bílá růže“ rozšiřovala protihitlerovské

letáky. Sourozenci Schollůvi a jejich přátelé byli pak zatčeni a popraveni. Byla jejich akce neúspěšná? Dnes je jejich činnost dávana za příklad, jako vzor pro mládež. Odbojové aktivity Sophie Schollův, která stála v čele „Bílé růže“, byly úspěšně zfilmovány. Takové vzory mohou lidi povzbudit k boji za svobodu, proti totalitním režimům.

Jak jste se dostala k tématu pro tuto Vaši knihu?

Na podzim roku 2002 začal můj manžel pracovat jako poradce EU na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v Brně. Hledala jsem téma a vzpomněla jsem si na televizní pořad „Hitlerovy poslední oběti – vyhnanci“, v němž se jeden český voják a bývalý příslušník III. Úderné roty k odsunu Němců vyjádřil. Pořad jsme natočili na videokazetu a tím jsem se dozvěděla jeho jméno. Našla jsem ho pak v brněnském telefonním seznamu a napsala mu dopis. Pšišti odpovědně se objevil před našimi dveřmi. Vyprávěl mi o aktivitách odbojové skupiny. Díky jeho zprostředkování jsem mohla také udělat rozhovory s dalšími bývalými odbojáři a popsat dramatickou historii této skupiny. V Moravském zemském archivu jsem rovněž měla možnost nahlédnout do zpráv protektorátní kriminální policie a získat i mnoho podrobností z rozsudků nad spolupracovníky gestapa.

Váš dokumentární román „Bergersdorf“, který vyšel v roce 2003 v pražském nakladatelství Vitis, pojednává o tragických německo-českých vztazích v letech 1938–1946. Co je námětem této knihy?

V knize „Bergersdorf“ popisují události v německé vesnici Bergersdorf/Kamenná, která je vzdálená asi dvanáct kilometrů od Jihlavy. V centru děje stojí starosta a jeho rodina. Bergersdorf byla již v 19. století vzorovou vesnicí a kvůli shodě jmen s Gottlobem Bergerem, s šéfkem hlavního úřadu SS, byla počátkem roku 1943 prohlášena SS vesnicí. Koncem

druhé světové války se jí tento titul kruhým způsobem vymstil.

Co vyvolalo Váš zájem o tuto problematiku?

Poté, co jsem dokončila knihu o jednom mladém Rumunovi, který bojoval proti režimu Ceausescu, začala jsem hledat nové téma. Moje tchyně, která byla dcerou starosty, mi vyprávěla o zlych událostech z května 1945. Vyprávěla o tom, ale v průběhu mých rešerší mi bylo jasné, že každá historie má svou předhistorii. Proto jsem počátkem děje svého románu zasadila do data 15. března, kdy do českých zemí napochodoval Wehrmacht.

Domníváte se, že jako Němka můžete tyto dějiny objektivně popsat?

Chtěla jsem stvořit realistický obraz tehdejší doby a myslím si, že se mi to také docela podařilo, jak to ostatně dokládají ohlasy z německého, ale i z českého tisku. Hovoří o objektivitě mé knihy. Čím více se člověk tímto tématem zabývá a vidí příspěvek obou stran na zhoršení vzájemných vztahů, tím více si vytváří diferencovanější pohled.

Čeho chcete svými knihami dosáhnout? „Bergersdorf“ sleduje světové dějiny pohledem malé vesnice. Má kniha chce ukázat, jaké hrozné následky může mít nacionalistické myšlení také u obyčejných lidí. Češi a Němci, kteří knihu čtou, budou teď té druhé straně lépe rozumět. Má kniha má být příspěvkem k usmíření mezi Čechy a Němci.

Kristián Chalupa